DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537 Published by Vesnu Publications

Journal of Health System Research Vol. 20, No. 2, Summer

Received: 19.06.2022 Accepted: 08.02.2023 Published: 05.07.2024

Explaining the Factors Affecting the Development of Iranian Citizenship Sports with Emphasis on the Health of Citizens

Manizheh Mardani[1], Rasool Nazari[2], Saeid Tabesh[3]

Original Article

Abstract

Background: Citizenship sports as a social phenomenon rebuilds society based on promoting a healthy lifestyle through treatment and prevention. The purpose of this study was to explore the factors affecting the development of sports citizenship in Iran, with a focus on the health of citizens.

Methods: This research followed a mixed approach (qualitative-quantitative). In the first part, with a qualitative approach and a systematic method, database searches were conducted for studies published in the last 10 years, resulting in 178 studies being identified. After screening the studies based on the established criteria, 17 studies were selected for analysis, and the results of studies were aggregated with the method of document content analysis and coding method, and finally, indicators were extracted. In the second phase, extracted indicators were presented to 12 purposefully selected experts in the form of 53 closed-ended questions with a 5-point Likert scale through the Delphi method. The experts' opinions were used to revise, merge, or eliminate indicators. After reaching a group agreement, the Delphi process was completed in three rounds and the factors influencing the development of Iranian citizenship sports were extracted with an emphasis on citizens' health.

Findings: Influential factors in the development of Iranian citizenship sports included behavior stabilization in sports, environmental attractiveness, public service delivery, national planning, effective management, sports structure of the country, assessment and evaluation, Iranian-Islamic capacities, education development, successful scientific models, volunteer support, climatic-geographical factors, family sports infrastructure, educational sports development, economic infrastructure, legal factors, media management, and governance factors.

Conclusion: By implementing changes in macro policies and adopting strategic foresight to prioritize health and enhance societal well-being, sustainable development of citizenship sports will be attained.

Keywords: Content analysis; Delphi technique; Effective factors; Public sports; Health

Citation: Mardani M, Rsool Nazari R, Tabesh S. **Explaining the Factors Affecting the Development of Iranian Citizenship Sports with Emphasis on the Health of Citizens.** J Health Syst Res 2024; 20(2): 122-36.

1- PhD Student, Department of Sport Management, School of Sport Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2- Associate Professor, Department of Sport management, School of Sport Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran
3- Assistant Professor, Department of Sport Management, School of Sport Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran
Corresponding Author: Rasool Nazari; Associate Professor, Department of Sport Management, School of Sport Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran; Email: nazarirasool@yahoo.com

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 Unported License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537 Published by Vesnu Publications

تبیین عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شهروندان

منیژه مردانی[1]، رسول نظری[2]، سعید تابش[3]

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: ورزش شهروندی به عنوان پدیده‌ای اجتماعی، به بازسازی جامعه بر اساس سبک زندگی سالم و بهداشتی در درمان و پیشگیری می‌پردازد. هدف از انجام پژوهش حاضر، تبیین عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تاکید بر سلامت شهروندان بود.

روش‌ها: این مطالعه با رویکرد آمیخته (کیفی- کمی) انجام شد. بخش اول با رویکرد کیفی و با یک روش نظامند و با استفاده از جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی طی ۱۰ سال اخیر، ۱۷۸ تحقیق دریافت شد و با غربال کردن آن‌ها بر اساس معیار تدوین شده، ۱۷ پژوهش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و با روش تحلیل محتوای اسنادی و به کارگیری شیوه کدگذاری، نتایج مطالعات تجمیع و در نهایت، شاخص‌ها استخراج گردید. در بخش دوم، شاخص‌های استخراجی در قالب ۵۳ سؤال بسته با طیف پنج عاملی لیکرت بین ۱۲ نفر خبره که به صورت هدفمند انتخاب شدند، با استفاده از روش Delphi به اشتراک گذاشته شد و شاخص‌ها با نظر خبرگان ویرایش، ادغام و یا حذف گردید و پس از رسیدن به توافق گروهی، فرایند Delphi با انجام سه راند به پایان رسید و عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شهروندان استخراج گردید.

یافته‌ها: عوامل تأثیرگذار توسعه ورزش شهروندی ایران شامل تثبیت رفتار در ورزش، جذابیت محیطی، ارایه خدمات همگانی، برنامه‌ریزی ملی، مدیریت اثربخش، ساختار ورزش کشور، سنجش و ارزیابی، ظرفیت‌های ایرانی اسلامی، توسعه آموزش، الگوهای علمی موفق، حمایت از داوطلبان، عوامل اقلیمی- جغرافیایی، زیرساخت ورزش خانواده، توسعه ورزش تربیتی، زیرساخت اقتصادی، عوامل قانونی، مدیریت رسانه و عوامل حاکمیتی بود.

نتیجه‌گیری: با تغییر سیاست‌های کلان و با آینده‌نگری راهبردی در راستای سلامت و ارتقای بهزیستی افراد جامعه، توسعه پایدار ورزش شهروندی محقق خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: تحلیل محتوا؛ تکنیک Delphi؛ عوامل مؤثر؛ ورزش‌های همگانی؛ سلامت

ارجاع: مردانی منیژه، نظری رسول، تابش سعید. **تبیین عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شهروندان.** مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۴۰۳؛ ۲۰ (۲): ۱۳۶-۱۲۲

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۳/۲۹ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۹ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۴/۱۵

مقدمه

ورزش شهروندی که هم‌معنی ورزش همگانی می‌باشد، پرداختن به مجموعه‌ای از فعالیت‌های ورزشی ساده، کم‌هزینه، غیر رسمی، شادی‌بخش و بانشاط است که امکان شرکت در آن‌ها برای همه افراد وجود داشته باشد (۱). آمار جهانی سال ۲۰۱۰ نشان می‌دهد که ۲۳ درصد بزرگسالان و ۸۱ درصد نوجوانان توصیه‌های فعالیت بدنی با هدف سلامت را که توسط سازمان جهانی بهداشت ارایه شده است، رعایت نمی‌کنند (۲). جوادی‌پور و همکاران در پژوهش خود گزارش نمودند که مشارکت مردم ایران در ورزش همگانی ۲۳ درصد می‌باشد (۳). هرچند با بررسی‌های صورت گرفته در خصوص مشارکت مردم در ورزش شهروندی، آمار مبهمی وجود دارد؛ چرا که تاکنون در ایران هیچ گونه آماری با منبع موثق و با ادله روشن ارایه نشده است. آمارهای موجود بیشتر جنبه تبلیغات دارد و اغلب گزارش‌ها بر اساس صدور کارت‌های بیمه ورزشی بوده است بنابراین، از شرکت‌کنندگان ورزش همگانی آمار دقیقی موجود نیست. با توجه به مشغله شهروندان در کلان‌شهرها و توسعه فن‌آوری، سبک زندگی افراد با کم‌تحرکی قابل توجهی همراه است (۴).

زندگی ماشینی باعث کم‌تحرکی شده و تنها عاملی که فقر حرکتی را جبران نموده است و به سلامتی انسان‌ها کمک می‌کند، ورزش است (۵). امروزه هر فردی تمایل دارد از نظر جسمی سالم باشد (۶). در واقع، سلامتی اقشار مختلف جامعه، دغدغه محققان امروز است و ورزش روش مفیدی جهت ارتقای سلامتی می‌باشد (۷). ورزش و فعالیت بدنی باعث ایجاد تغییرات ساختاری و عملکردی در مغز می‌شود و عملکرد شناختی، ویژگی‌های شخصیتی و بهزیستی را بهبود می‌بخشد (۸). یکی از جنبه‌های ورزش، همگانی بودن آن است (۹). ورزش شهروندی مجموعه‌ای از فعالیت‌های ورزشی ساده، کم‌هزینه، بدون رسمیت، فرح‌بخش و بانشاط و هدف آن، گسترش شادابی و نشاط و داشتن زندگی سالم در ابعاد فردی و اجتماعی اقشار مختلف جامعه است (۱۰). ورزش شهروندی نقش مهمی در ارتقای سبک زندگی سالم و در بخش سلامتی افراد در زمینه پیشگیری و درمان بیماری‌ها ایفا می‌کند (۱۱).

۱- دانشجوی دکتری تخصصی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۲- دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۳- استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران
نویسنده مسؤول: رسول نظری؛ دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
Email: nazarirasool@yahoo.com

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]
[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

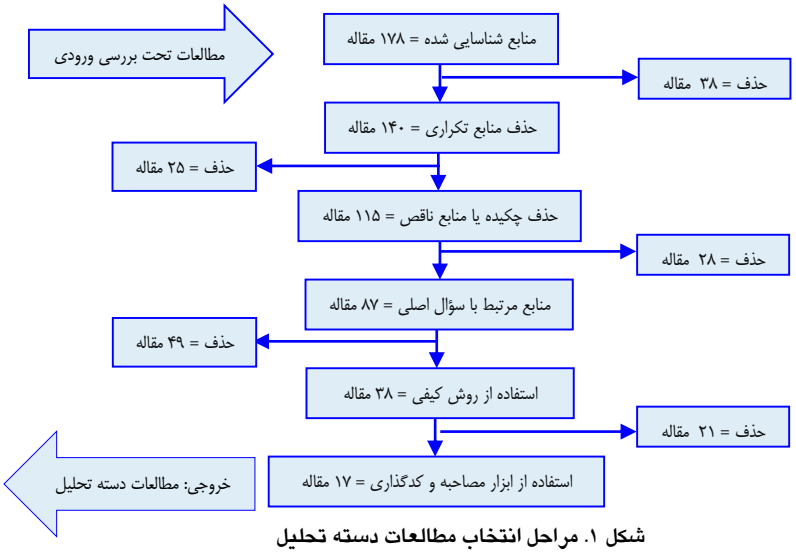
با گسترش فن‌آوری و سبک زندگی غیر فعال افـراد، ورزش شـهروندی بـه عنوان یکی از نیازهای جامعه مدرن، همواره مورد تقاضای شهروندان بوده اسـت (۱۲). کشورهای توسعه یافته برای دستیابی مؤثر به اهداف خود و حفـظ سـلامت نیروی انسانی، فعالیت‌های ورزشی را در اولویت سیاست‌ها و برنامه‌های خود قرار داده‌اند (۱۳). اغلب قضاوت‌های ارزشی شهروندان در مورد طرح‌هایی کـه سـبب ارتقای سلامتی جسـمی افـراد جامعـه می‌شـود، شـامل اهمیـت ورزش، سـلامت جسمانی و مفید بودن است (۱۴). ورزش شـهروندی در ارتقـای سـلامت مـردم، ارتقای هویت، عزت و اقتدار ملی، بهبود فرهنگ جامعه و رونق اقتصـادی کشـور نقش دارد (۱۵). توسعه به معنی بازسازی جامعه بر اساس اندیشه‌های جدید است (۱۶) و نوعی دگرگونی اجتماعی برای دستیابی به نیازها و خواسته‌های انسـان در محیط ایجاد می‌کند (۱۷). توسعه ورزش شهروندی بـه سیاسـت‌هـا، فراینـدها و اقداماتی مربوط است که در جهت ایجاد فرصت‌ها و تجارب ورزشی بـرای همـه افراد جامعه تلاش می‌کند (۱۸). بنابراین، مشارکت در ورزش، یک استراتژی مفید در ارتقای سلامت جسمانی افراد می‌باشد (۱۹) و افزایش مشارکت در فعالیت‌های بدنی، به منظور ارتقای سلامت فردی در جامعه و ارتقای بهزیستی اجتماعی فـرد و سلامت عمـومی در سـطح جامعـه مفیـد می‌باشـد (۲۰). ورزش شـهروندی در کشورهای پیشرفته به یک رفتار پایدار تبدیل شده است، اما در شهرهای ایران با وجود توان بالقوه، همچنان نقصان‌هایی وجود دارد که سبب عـدم توسـعه ورزش شهروندی شده و تأثیر شگرفی بر مسیر رسیدن به سطح مطلـوب سـلامتی افـراد جامعه داشته است. بنابراین، محقق به دنبال پاسخ به این سؤال بـود کـه عوامـل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شـهروندان شـامل چه مواردی می‌باشد؟

روش‌ها

این پژوهش با رویکرد آمیخته (کیفی- کمی) متشکل از دو بخـش بـود. بخـش اول از نوع مطالعات اسنادی و ثانویه است که با روش کیفی و شیوه فراترکیب به دنبال اکتشاف مقولـه‌های اصـلی و فرعـی توسـعه ورزش شـهروندی می‌باشـد. انتخاب روش کیفی به این دلیل بود کـه ابتـدا داده‌هـای اولیـه از مصـاحبه‌هـای شرکت‌کنندگانی که در مطالعات اولیه گزارش نمودند، اسـتفاده شـود و بـا مـرور نظامند، مطالعات قرار گرفته در دسته تحلیل، خلاصـه‌سـازی و ترکیـب گـردد تـا واقعیت‌های موجود در ورزش شهروندی ایران بازنمایی شود که تحقیق جامعی با رویکرد بومی با لحاظ نمودن مقتضیات ایران انجـام شـود. همچنـین، اسـتفاده از روش Delphi به منظـور رسـیدن بـه توافـق خبرگـان بـه منظـور تأییـد عوامـل استخراجی توسط تیم پژوهش بود. شیوه فراترکیـب نیـز یکـی از روش‌هـای مـرور نظامند می‌باشد که در آن با بررسی مطالعات اولیه (انجـام شـده بـا رویکـرد کیفـی) نتیجه مشخصی به دست می‌آید. در این بخش با یک روش نظامند، نتایج تجمیع و در نهایت، شاخص‌های استخراجی از برآیند تمامی مطالعات استخراج می‌گردد.

مطالعـات مـورد بررسـی بـا جسـتجو در پایگاه‌هـای اطلاعـاتی داخلـی «Scientific Information Database (SID)، Magiran، Ensani، Noormags، Irandoc، Google Scholar و Civilica» و استفاده از کلید واژه‌های «ورزش شهروندی، ورزش همگانی، ورزش برای همه» در سـال ۱۳۹۹ جمع‌آوری شد. انتخاب پایگاه اطلاعاتی داخلی به این دلیل بود که توسـعه ورزش شهروندی ایران تابع تأثیر بسیار زیاد عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، زیسـت محیطی و اقتصادی کشور است. بازه زمانی برای جستجو پژوهش‌های مـرتبط، ۱۰ سال اخیر در نظر گرفته شد. در ابتدای کـار، مقالـات و پایان‌نامـه‌هایی کـه در بـازه زمانی مورد نظر قرار نداشتند، حذف گردید و ۱۷۸ مقاله مورد بررسـی قـرار گرفـت. لازم به ذکر است که پس از بررسی انجام شده توسط نویسنده در ایـن زمینـه، هـیچ مقاله ایرانی با معیارهای پژوهش در مجلات خارجی منتشر نشده بود.

معیار ورود مطالعات برای تحلیل با تصمیم‌گیری تیم پژوهش شامل پیـروی از سؤال اصلی تحقیق مبنی بر شناسایی عوامل مـؤثر توسـعه ورزش شـهروندی، استفاده از مصاحبه برای جمع‌آوری اطلاعات، داشتن مشارکت‌کنندگان مشـخص، اسـتفاده از اشـباع نظـری، داشـتن روش تحلیـل محتـوا و داده بنیـاد (یکـی از روش‌هـای بـه‌روز هنگـامی کـه دانـش مـورد نظـر بـه صـورت اثبـات‌گرایی (پوزیتیویستی) وجود نداشته باشد و در اصل دانش از درون داده‌های جامعه هدف تولید شود و کاربست مناسبی به لحاظ کاستومایز بودن داشته باشـد)، اسـتفاده از شیوه کدگذاری و انتشار طی ۱۰ سال اخیر بود. بدین ترتیب، ۱۷ پژوهش انتخاب گردید که در شکل ۱ مراحل انتخاب مطالعات نشان داده شده است. ویژگی‌هـای پژوهش‌های دسته تحلیل در جدول ۱ آمده است.

شکل ۱. مراحل انتخاب مطالعات دسته تحلیل

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]
[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۱. مطالعات انتخاب شده برای تحلیل

عنوان	نتایج پژوهش	تعداد نمونه	منابع
آسیب‌شناسی فرایند موجود سیاست‌گذاری در ورزش همگانی ایران و ارایه الگو	جوادی‌پور و همکاران (۱۰)	۱۶	فرایند سیاست‌گذاری در ورزش همگانی ایران با آسیب‌ها و چالش‌هایی همراه است که باید آن‌ها را شناخت و بر اساس روش‌های علمی اصلاح کرد. تغییرات ساختاری و اصلاح قوانین، از عمده‌ترین آن‌ها به شمار می‌رود. همچنین، باید از الگوهای دقیق و علمی برای سیاست‌گذاری استفاده کرد.
بررسی ابعاد فساد و ناهنجاری‌های حاکم بر ورزش همگانی	صالح‌نژاد و همکاران (۲۱)	۲۰	توسعه زیرساخت‌ها، توسعه ارتباطات و توسعه آموزش و رویداد عوامل مؤثری هستند که می‌توانند نگرش‌های به انحراف رفته را اصلاح‌سازی مجدد نمایند. فدراسیون ورزش همگانی، مسؤولان و کارشناسان ورزش همگانی ادارات ورزش و جوانان و نهادهای مردمی برای ورزش همگانی، اصل اساسی به منظور نهادینه‌سازی فرهنگ اخلاق‌مداری در ورزش هستند که می‌توانند نقش کلیدی در کاهش ناهنجاری‌های ورزشی در آینده به دلیل تغییرات نگرشی ایفا کنند.
بررسی عوامل سازمانی مؤثر در نهادینه کردن ورزش همگانی ایران	آصفی و همکاران (۲۲)	۱۵	عوامل سازمانی مؤثر در نهادینه کردن ورزش همگانی ایران شامل اهداف و راهبردها، زیرساخت‌ها و امکانات، سیستم پاداش و تشویق، واحد پژوهش و توسعه، منابع انسانی، بودجه، قوانین و مقررات، آموزش و ویژگی‌های ورزش همگانی می‌باشد.
بررسی عوامل مؤثر بر حمایت مالی از ورزش همگانی ایران: یک مطالعه کیفی	رهبری و همکاران (۲۳)	۲۱	۱۲ عامل شناسایی شده حمایت مالی از ورزش همگانی ایران شامل «زیرساخت حمایت مالی، عوامل اقتصادی، عوامل مدیریتی، فرهنگ حمایت مالی، عوامل دولتی، نیروی انسانی، مزیت رقابتی، عوامل اجتماعی، عوامل حقوقی قانونی، عوامل رسانه‌ای، عوامل سیاسی و عوامل سازمانی» است.
تدوین مدل ساختاری تفسیری توسعه ورزش همگانی مبتنی بر رویکردهای جهانی	قاسمی و همکاران (۲٤)	۱۲	توسعه ورزش همگانی با رویکرد جهانی متشکل از ٦ سطح به ترتیب شامل «شاخص‌های محیط حقوقی، عوامل اقتصادی و زیرساختی، عوامل رسانه‌ای، عوامل مرتبط با سبک زندگی، عوامل اجتماعی و مشارکت در ورزش همگانی» بود.
تعیین راهبردهای مشارکت اجتماعی در ورزش همگانی ایران	جوادی‌پور و همکاران (۳)	۲۷	مقوله‌های شناسایی شده حاصل از کدگذاری انتخابی به ترتیب شامل «توسعه بخش‌های کلان، مدیریت جامع ورزش، توسعه آگاهی و ارتباطات اجتماعی، توسعه ساختاری، محیط جذاب و انگیزشی ورزش» تعیین شد.
تعیین شاخص‌ها و نحوه سنجش اثربخشی برنامه‌های تفریحات ورزشی (ورزش همگانی) شهروندان	کشکار (۲۵)	۳۵	برای بررسی میزان اثربخشی برنامه‌های تفریحی ورزشی شهروندان، تدوین اهداف در اولویت اول است؛ چرا که اگر اهداف روشن، قابل دستیابی و قابل سنجش نباشد، امکان بررسی اثربخشی برنامه‌ها وجود نخواهد داشت. بنابراین، شناسایی عوامل اثرگذار بر اثربخشی برنامه‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.
تلویزیون و توسعه ورزش همگانی: یک نظریه برخاسته از داده‌ها	عرب‌نرمی و همکاران (۲٦)	۲۱	مقوله محوری رویکرد نامناسب تلویزیون به ورزش همگانی شناسایی و مقوله‌های اصلی بر مبنای مدل پارادایمی سازماندهی گردید.این مقولات شرایط علی، شرایط تأثیرگذار و زمینه‌ای، استراتژی‌های کنش- واکنش و پیامدها را بازگو می‌کند. شرایط علی شامل «عدم جذابیت مالی ورزش همگانی برای تلویزیون و محدود بودن تعامل دوسویه سازمان‌های متولی ورزش همگانی با شبکه‌های تلویزیون» بود. شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای در برگیرنده ضعف شبکه‌های مرتبط با حوزه سلامت، نیروی انسانی تلویزیون، جذابیت ناچیز ورزش همگانی برای مخاطبان تلویزیونی و گرایش مخاطب به تماشای تلویزیون با انگیزه تفریح و سرگرمی می‌باشد. علاوه بر این، پیامدها شامل سهم ناچیز ورزش همگانی از ساعات پربیننده ورزش تلویزیون و نقش محدود تلویزیون در ایجاد انگیزه و آگاهی نسبت به فعالیت بدنی است.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۱. مطالعات انتخاب شده برای تحلیل (ادامه)

عنوان	نتایج پژوهش	تعداد نمونه	منابع
روش‌های نهادینه کردن ورزش همگانی از طریق رسانه ملی از دیدگاه کارشناسان (مطالعه موردی: شبکه ورزش سیما)	میناوند و همکاران (۲۷)	۳۵	توجه به ورزش خانواده‌ها، مطرح کردن ورزش به عنوان یک ارزش، ترویج بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی، نظارت و مطالبه‌گری از نهادهای مسؤول، تداوم در ارسال پیام‌های ورزشی، همکاری با سایر نهادهای مسؤول در توسعه ورزش همگانی، معرفی الگوهای ورزشکار، نشان دادن فواید و کارکردهای مطلوب ورزش، هشدار دادن در مورد رفتارهای نادرست، برجسته‌سازی ورزش بانوان و معرفی ورزش‌های کم‌هزینه و آسان، از مهم‌ترین روش‌های نهادینه کردن ورزش همگانی از طریق شبکه ورزش سیما می‌باشد.
شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ ورزش همگانی از طریق سیمای جمهوری اسلامی ایران	گودرزی و همکاران (۲۸)	۱۴	۳۳ مؤلفه مؤثر در سه موضوع اصلی شامل «نقش شناختی، هنجاری و تنظیمی» و ۳۱ مؤلفه به عنوان عوامل بازدارنده شناسایی گردید.
شناسایی و رتبه‌بندی عوامل محیطی مؤثر بر همگانی شدن ورزش‌های تفریحی ایران	صفاری و قره (۲۹)	۲۹	عوامل تأثیرگذار محیطی به ترتیب اهمیت شامل محیط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی-حقوقی، محیط زیست فرهنگ و محیط بین المللی هستند.
طراحی الگوی ارزیابی راهبردی برنامه‌های ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان	اسدزاده و همکاران (۱۵)	۴۱	کیفیت امکانات، کیفیت خدمات و نیازسنجی برنامه‌های مربوط به مشتری ورزش همگانی و همچنین، مدیریت منابع انسانی، پژوهش و توسعه، مربیان، ترویج ورزش همگانی، بهبود فن‌آوری، ساختار سازمانی و قوانین، سبب رشد و یادگیری ورزش همگانی خواهد شد. منابع مالی و وضعیت اقتصادی عوامل مالی تأثیرگذار در ورزش همگانی را شکل می‌دهند و در نهایت، رسانه، برنامه‌ریزی، ارتباطات برون‌سازمانی و نظام اداری سبب خلق فرایندهای داخلی ورزش همگانی می‌شود.
طراحی مدل آمیخته بازاریابی اجتماعی جهت توسعه ورزش همگانی	صابری و همکاران (۳۰)	۸۰	مفهوم آمیخته بازاریابی اجتماعی جهت توسعه ورزش همگانی شامل محصول، مکان، قیمت، ترفیع، افراد و شواهد فیزیکی می‌باشد.
تحلیل عوامل توسعه ورزش همگانی بر اساس نظریه داده بنیاد	وفایی مقدم و همکاران (۳۱)	۲۱	بررسی موانع بازدارنده، افزایش انگیزاننده‌ها، افزایش جذابیت ورزش همگانی، افزایش سوق دهنده‌ها، توسعه راهکارها، تطبیق با کشورهای پیشرفته و در نهایت، محیط انعطاف‌پذیر کلان از عوامل توسعه ورزش همگانی به شمار می‌رود.
مدل شهر دوستدار فعالیت بدنی با رویکرد شهرهای فعال، جوامع فعال، شهروندان فعال	صفاری و لطیفی‌فرد (۳۲)	۷	پس از بررسی دقیق مدل شهر فعال تافیسا و تقسیم‌بندی مدل‌های زیست‌شناختی در چهار سطح کلی، همجواری کدهای باز و رجوع به مقالاتی که در این زمینه منتشر شده بود، تقسیم‌بندی کدهای باز در سه لایه کلی و یک محور انجام شد.
مطالعه جامعه شناختی نهادینه کردن ورزش همگانی در کشور و ارایه مدل مطلوب	شیرویی و همکاران (۳۳)	۱۸	خانواده، رسانه جمعی، سیاست‌گذاری کلان و انسجام ساختارها و تجربه زیسته در نهادینه کردن ورزش همگانی در ایران مؤثر هستند.
شناسایی عوامل مؤثر ورزش همگانی ایران	شهریاری و همکاران (۳۴)	۲۰	۳۶ عامل مؤثر ورزش همگانی ایران شناسایی گردید. با اهتمام به عوامل و ابعاد شناسایی شده و برنامه‌ریزی در بهره‌جویی از این عوامل، فضای مناسبی جهت حضور و مشارکت عموم مردم فراهم و بسترسازی در ورزش همگانی ایران را تسهیل می‌نماید.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

تحلیل داده‌ها با روش تحلیل محتوای اسنادی و به کارگیری شیوه کدگذاری انجام شد. طبق نظر Guba و Lincoln، بررسی صحت علمی مطالعات کیفی شامل چهار معیار قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال‌پذیری، قابلیت اطمینان و تأییدپذیری می‌باشد (۳۵). در این راستا، برای قابلیت اعتبار، نمونه‌گیری تا رسیدن داده‌ها به حد اشباع، درگیر شدن طولانی مدت در میدان و چند جانبه‌نگری داده‌ها (مصاحبه با گروه‌های متفاوت از مشارکت‌کنندگان) انجام شد. همچنین، صحت یافته‌های به دست آمده توسط مصاحبه شوندگان به منظور تعیین این نکته که آیا این تحقیق به شکل صحیح دیدگاه‌های آنان درباره موضوع تحقیق را تحت پوشش قرار داده است یا خیر مورد بررسی قرار گرفت. قابلیت اطمینان پس از بازرسی و بازبینی داده‌ها، مستندسازی پژوهشگر در خصوص داده‌ها، روش‌ها و تصمیمات و چند جانبه‌نگری پژوهشگر انجام گردید. جهت تأییدپذیری نیز به بررسی موازی نتایج و انعکاسی بودن آن‌ها پرداخته شد. بر این اساس، پژوهشگر طی انجام تحقیق، به منظور فراهم کردن نقدی درباره شیوه‌های به کار گرفته شده و بررسی نتایج و صحت آن‌ها، از یک محقق دیگر کمک گرفت و از او درخواست نمود تا به بررسی یادداشت‌ها و مقوله‌بندی‌های انجام شده با استفاده از فهرست مقوله‌ها که در حین مطالعه انجام شده است، بپردازد. در راستای قابلیت انتقال‌پذیری نیز وصف مفصل محیط و شرکت‌کنندگان و تنوع دیدگاه‌ها و تجارب گوناگون مصاحبه شوندگان انجام گردید و با بررسی‌های صورت گرفته در بستر سؤالات تحقیق، مطالعات نظری انجام شده و بررسی ابعاد موضوعی تحقیق در حین انجام مصاحبه‌ها، قابلیت انتقال پذیری نیز تأیید گردید.

در بخش دوم، شاخص‌های استخراجی از بخش اول پژوهش در قالب ۵۳ سؤال بسته با طیف پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد = ۵، زیاد = ۴، متوسط = ۳، کم = ۲، خیلی کم = ۱) به منظور اندازه‌گیری دیدگاه، احساس، قضاوت و به طور کلی، موضوعاتی که قابل مشاهده نیستند، اما بر رفتار اشخاص تأثیر می‌گذارند، استفاده گردید و بین ۱۲ نفر از خبرگان با استفاده از روش Delphi در سه راند به صورت پرسش‌نامه الکترونیکی و غیر حضوری به اشتراک گذاشته شد و شاخص‌ها با پیگیری لازم توسط محقق با نظر کلیه خبرگان ویرایش، ادغام و یا حذف گردید. با توجه به ضریب هماهنگی Kendall، پس از رسیدن به توافق گروهی، فرایند Delphi با انجام سه راند به پایان رسید و عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران استخراج شد.

روش نمونه‌گیری خبرگان در این بخش به صورت هدفمند بود و ۱۲ نفر به عنوان خبرگان انتخاب شدند (جدول ۲) که ملاک انتخاب آنان، شناخت مبانی نظری و تخصص در حوزه ورزش شهروندی بود (۳۶).

در نهایت، داده‌ها با استفاده از آزمون Kendall's W و محاسبه میانگین و میانگین رتبه‌ای در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ (IBM version 26, Armonk, NY: Corporation) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در بخش اول پژوهش، برای تحلیل داده‌ها ابتدا کدهای تمامی مطالعات استخراج گردید و پس از تجمیع آن‌ها با همدیگر، ۱۶۵ کد اولیه استخراج و با استفاده از شیوه تحلیل محتوای اسنادی، تجمیع و در ۴۷ مقوله فرعی‌تر و ۱۷ مقوله فرعی و ۵ مقوله اصلی دسته‌بندی شد.

جدول ۲. ویژگی‌های انتخاب خبرگان در مرحله مصاحبه Delphi

ملاک انتخاب	تعداد	جنسیت		تحصیلات	
		مرد	زن	دکتری	کارشناسی ارشد
مدیران ورزش شهروندی کلان‌شهرهای کشور	٤	٢	٢	٤	–
مدیران ورزش همگانی استان‌ها	٤	٢	٢	٤	–
مدیر اماکن ورزشی شهروندی	٢	٢	–	–	٢
کارشناس مراکز ورزشی سازمان ورزش استان‌ها	٢	١	١	–	٢
جمع	١٢	٧	٥	٨	٤

در بخش دوم پژوهش، در راندهای مصاحبه‌های Delphi، به تأیید شاخص‌های تاثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی پرداخته شد. در راند اول، ۴۹ شاخص در قالب فهرستی از سؤالات بسته با طیف پنج درجه‌ای لیکرت بین خبرگان به صورت پرسش‌نامه آنلاین به اشتراک گذاشته شد که جمع‌آوری داده‌ها نیز به صورت آنی پس از تکمیل توسط خبرگان قابل دریافت بود. در تمامی راندها، کلیه خبرگان به سؤالات پرسش‌نامه پاسخ دادند و محرمانه بودن پاسخ‌ها توسط محقق کاملاً رعایت گردید. پس از بررسی و اعمال اتفاق نظر کلیه خبرگان، سؤالات بازنگری و اصلاح شد و در این راند، ۲ سؤال از نظر خبرگان دارای ابهام و نامناسب بود که حذف گردید. سپس راند دوم اجرا شد و در آن، ۴۷ سؤال باقی‌مانده از راند قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که با نظر خبرگان سؤالات بازنگری و ۱۸ سؤال به علت هم‌پوشانی با دیگر سؤالات ادغام گردید و در این راند نیز ۱۰ سؤال با دیگر سؤالات مشابه تشخیص داده شد و حذف گردید. همچنین، به علت وجود تغییرات و وجود ضریب ناچیز هماهنگی Kendall و معنی‌دار نبودن (جدول ۴)، دور بعدی اجرا گردید. در این مرحله، ۱۸ سؤال باقی‌مانده از راند قبلی در بین خبرگان به اشتراک گذاشته شد که هیچ‌گونه تغییری از سوی آن‌ها اعلام نشد و با توجه به نتایج ضریب هماهنگی Kendall و سطح معنی‌داری، مصاحبه Delphi در راند سوم به توافق گروهی خبرگان دست یافت و ۱۸ عامل تأثیرگذار شناسایی گردید (جدول ۵).

بحث

پژوهش حاضر با هدف تبیین عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شهروندان انجام شد. نتایج نشان داد که عوامل مؤثر بر توسعه ورزش شهروندی کشور دارای ۱۸ شاخص می‌باشد. شاخص نخست مربوط به تثبیت رفتار در ورزش بود که با یافته‌های مطالعه Amoros-Aguilar و همکاران (۱۱) همخوانی داشت. آن‌ها به بررسی تأثیرات ورزش بر روی حافظه پرداختند و مطرح کردند که ورزش و فعالیت‌های مربوط به آن، جایگاه مهمی در فرهنگ جوامع پیدا کرده است و می‌تواند به عنوان بخشی از سبک زندگی سالم و بهداشتی در درمان و پیشگیری جایگاه مهمی داشته باشد (۱۱).

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۳. مقوله‌های اصلی، فرعی، فرعی‌تر و کدهای اولیه استخراج شده

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مقوله فرعی‌تر	کدهای اولیه
عوامل جذب‌کننده	جذابیت محیط‌های ورزشی	توسعه کیفیت در ایجاد اماکن ورزشی	کیفیت امکانات
			برقراری ایمنی و امنیت در مکان‌ها
			توسعه و تجهیز باشگاه‌های ورزش همگانی
		انگیزه‌های محیطی	طراحی و تغییر در شکل، رنگ و معماری کلیه اماکن و مجموعه‌های ورزشی
			محیط‌های جذاب و انگیزشی ورزش همگانی
			فعالیت‌ها و مهارت‌های نوین
			احداث اماکن جذاب و زیبا
	پیامدهای نهادینه‌سازی ورزش شهروندی	کارکردهای اجتماعی	ایجاد رقابت با ورزش در جامعه
			افزایش مشارکت جامعه در ورزش
			جامعه محوری
			بهبود اعتماد و عدالت اجتماعی
			بهبود مسایل فرهنگی و اجتماعی ورزش همگانی
			امنیت اجتماعی
			توسعه ارتباطات اجتماعی
		کارکردهای سلامت‌محور	سرگرمی
			ایجاد شادابی و سلامت
			توسعه سلامتی و بهداشت جامعه
			لذت بردن روحی و جسمی
	دسترسی آسان به مشارکت در ورزش	توسعه ارایه خدمات	برگزاری هدفمند جشنواره‌ها و همایش‌ها
			معرفی ورزش‌های کم‌هزینه و آسان
			در دسترس بودن باشگاه‌های ورزش همگانی
			زیرساخت‌های عمرانی
			توزیع عادلانه سرانه ورزشی
			استفاده از شیوه‌های اجباری برای مشارکت در ورزش
			دسترسی به امکانات ورزشی
		ارایه خدمت ورزشی به کلیه اقشار	ایجاد اماکن و فضاهای متناسب با اقشار مختلف
			ساخت اماکن ورزشی در مناطق مختلف برابر آمایش سرزمینی
			ایجاد مکان‌های انعطاف‌پذیر برای استفاده عموم
			ارایه محصولات و خدمات برای کلیه اقشار
			توجه به اقشار مختلف جامعه
			وجود فرصت‌های ورزش همگانی
عوامل مدیریتی	مدیریت راهبردی	برنامه‌ریزی راهبردی	نیازسنجی برنامه‌های ورزشی
			برنامه‌ریزی راهبردی و هدفمند
			برنامه‌ریزی عملیاتی
			تمرکز برنامه‌ها بر اساس راهبردهای اساسی در ورزش
			خصوصی‌سازی ورزش همگانی
			به کارگیری نیروی انسانی متخصص در امر برنامه‌ریزی
		مدیریت واحد	مدیریت واحد و یکپارچه ورزش همگانی
			مدیریت جامع سازمان‌های ورزش همگانی
			ایجاد وحدت در مدیریت ورزش شهروندی
			ضعف شبکه مرتبط با حوزه سلامت

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۳. مقوله‌های اصلی، فرعی، فرعی‌تر و کدهای اولیه استخراج شده (ادامه)

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مقوله فرعی‌تر	کدهای اولیه
عوامل مدیریتی	مدیریت راهبردی	یکپارچگی ملی	همسوسازی جریانات اجتماعی
			ایجاد وحدت ملی در توسعه ورزش
			همبستگی در مشارکت عموم در ورزش
	توسعه سرمایه انسانی	توسعه عوامل مدیریتی	به کارگیری شیوه‌های مدیریتی برای توسعه و ارتقای نیروی انسانی
			ایجاد سامانه عرضه و تقاضا برای مشارکت عموم در ورزش
			تغییر فرایندهای مدیریتی
			مدیریت منابع انسانی
			استفاده از شیوه‌های مدیریتی موفق در ورزش
			به کارگیری نظام پاداش و تنبیه مناسب نیروی انسانی
			ساختار سازمانی ورزش همگانی
		ارزیابی عملکرد	ارایه بازخورد به مدیران
			نظارت و مطالبه‌گری از نهادهای مسؤول
			نظام کنترل و ارزیابی ورزش همگانی
		تخصص‌گرایی	ترویج شایسته سالاری در انتخاب مدیران ورزشی
			تخصص‌گرایی
			نقش مدیران متخصص
	ساختار ورزش کشور	عوامل برون سازمانی	ارتباطات برون سازمانی
			سازمان‌های مرتبط بین‌المللی
		توسعه دستگاه‌های متولی ورزش در کشور	عوامل سازمانی
			نقش وزارت ورزش و جوانان
			نقش فدراسیون ورزش همگانی
			سازمان‌های پشتیبان
			نظام اداری در سازمان‌های ورزشی
		اولویت بخشیدن به ورزش همگانی نسبت به ورزش قهرمانی	عدم توجه به شرایط مخاطبان به عنوان هرم ورزش کشور
			اولویت بخشیدن به ورزش همگانی نسبت به ورزش قهرمانی
			ورود نمودن سازمان‌های ورزشی به تیم داری
			توجه کردن تشکیلات ورزش کشور به ورزش همگانی
	ارزش‌گذاری	شاخص‌های کیفی رویدادهای ورزشی	توجه بیشتر به طراحی و اجرای رویدادهای ورزشی
			توجه به شاخص‌های موجود در تعیین اثربخشی رویدادهای ورزشی
		معیاردهی برنامه‌ها	تعیین معیار و سطح مناسب و قابل سنجش برای ارتقای برنامه‌ها
			ابهام در دستورالعمل اجرای برنامه‌ها
			ارزش‌گذاری شاخص‌ها و معیارها
عوامل تسهیل‌ساز	بازاریابی اجتماعی	عوامل انگیزشی	به کارگیری ابزارهای انگیزشی و جذاب
			استفاده از جوایز و مشوق‌های بیرونی
		آگاهی‌بخشی	اطلاع‌رسانی
			تداوم در ارسال پیام‌های ورزشی
			افزایش آگاهی و اطلاعات جامعه
			نشان دادن فواید و کارکردهای مطلوب ورزش
			استفاده از تبلیغات و کانال‌های ارتباطی مناسب
			تبلیغات ارشادی و کارشناسی شده
		ظرفیت‌های دینی	نقش علمای دینی
			نقش آموزه‌های دینی

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۳. مقوله‌های اصلی، فرعی، فرعی‌تر و کدهای اولیه استخراج شده (ادامه)

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مقوله فرعی‌تر	کدهای اولیه
عوامل تسهیل‌ساز	بازاریابی اجتماعی	الگوسازی	معرفی الگوی ورزشکار
			برجسته‌سازی و الگوسازی
		ظرفیت‌های تاریخ و	میراث تاریخ و تمدن کشور
		تمدن	میراث فرهنگی
		رفتار پایدار در ورزش	تبدیل شدن ورزش به عنوان عادت روزمره
			علاقه و نیاز به ورزش
	آموزش و پژوهش	توسعه آموزش	توسعه آموزش و پژوهش در ورزش همگانی
			ترویج ورزش همگانی
			رفتار پایدار با آموزش رسمی
			تولید و انتقال دانش نهادهای آموزشی
			برگزاری همایش مقطعی و کارگاه‌ها و دوره‌های کوتاه مدت
			توجه به ارتقای کیفیت دوره‌های آموزشی مربیان و داوران
			آموزش و انگیزش
		توسعه پژوهش	مطالعات و پژوهش
			تحلیل، تفسیر و تدوین علمی
			مشارکت محدود مراکز علمی و پژوهشی
			مطالعات تطبیقی و بومی‌سازی
		الگوبرداری	الگوهای مبتنی بر پژوهش علمی
			الگوهای پیشرفته و موفق بین‌المللی
			الگوهای عملیاتی و اجرایی
	نظام داوطلبی	توسعه مشارکت عموم	توسعه کانون‌های ورزش همگانی
			توسعه مشارکت عمومی کانون‌های ورزش همگانی
		حمایت از داوطلبان	استفاده از انجمن‌های داوطلبی و خودجوش
			انجام امورات به صورت داوطلبانه توسط مردم
	تنوع اقلیمی-	توسعه ورزش بومی	توسعه بازی‌های بومی محلی، روستایی و عشایری
	جمعیتی	محلی	ارایه خدمات و محصولات متناسب با شرایط بومی جامعه
		عوامل جغرافیایی	توسعه ورزش در شرایط مختلف جغرافیایی و آب و هوایی
			فضاهای طبیعی
			تنوع جغرافیای سیاسی
			آب و هوا
		تنوع بافت جمعیتی	بافت جمعیتی
			جمعیت قابل توجه جوان
عوامل توسعه‌بخش	نهادینه‌سازی	پایگاه اجتماعی خانواده	افزایش تعاملات خانوادگی و همبستگی اجتماعی
	ورزش در خانواده		جایگاه اجتماعی خانواده
		اولویت ورزش خانواده	مشاوران و مربیان حرکتی خانوار
			حمایت از خانواده و توسعه حقوق شهروندی
			اولویت دادن ورزش در سبد خانوار
			توجه به ورزش در خانواده‌ها
		نقش والدین در ورزش	آگاهی دادن به والدین
			نقش مادران در افزایش مشارکت جامعه در ورزش
			حمایت و همراهی والدین

https://hsr.mui.ac.ir

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۳. مقوله‌های اصلی، فرعی، فرعی‌تر و کدهای اولیه استخراج شده (ادامه)

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مقوله فرعی‌تر	کدهای اولیه
عوامل توسعه‌بخش	توسعه ورزش تربیتی	توسعه ورزش بانوان	زیرساخت توسعه ورزش بانوان
			برجسته‌سازی و تشویق جایگاه ورزش بانوان
		توسعه ورزش دانشگاهی	نقش مدرسان متخصص
			مشارکت فعال دانشجویان و مدرسین ورزشی
		توسعه ورزش در مدارس	نقش مهم آموزش و پرورش
			نقش مهدکودک‌ها
			توجه به ورزش و اعتبار دادن به ورزش در مدارس
عوامل بسترساز	عوامل اقتصادی	پویایی اقتصاد ورزش	بهبود اقتصاد ورزش همگانی
			ارایه تخفیف در خدمات ارایه شده و کاهش هزینه‌ها
			قیمت‌گذاری پویا با توجه به ویژگی‌های مختلف افراد جامعه
		زیرساخت اقتصادی کشور	استفاده از راهبردهای دفاعی تحریم‌های اقتصادی
			عوامل اقتصادی و بودجه
			نرخ بیکاری
			زیرساخت منابع مالی و وضعیت اقتصادی
			مشکلات ساختاری و اقتصادی
		زیرساخت اقتصاد خانوار	مشکلات اقتصادی خانواده‌ها
			نرخ تورم و گرانی
			حمایت مالی و یارانه دولتی
	عوامل قانونی	زیرساخت حقوقی و قانونی	زیرساخت قانونی و قوانین
			توجه به تقویت زیرساخت‌های حقوقی و قانونی
		حمایت حقوقی و قانونی	حمایت‌های قانونی و حقوقی از ورزش همگانی
			سوق دهنده‌های محیطی کلان سیاسی- قانونی مدیریتی
	عوامل رسانه‌ای	برنامه‌ریزی راهبردی در رسانه	قرار گرفتن ورزش همگانی در اولویت مأموریت رسانه‌های جمعی
			توجه به نقش تلویزیون در ایجاد انگیزه و آگاهی‌بخشی از فعالیت بدنی
			توجه به اختصاص سهم ورزش همگانی در ساعات پربیننده تلویزیون
		جذابیت در تولید برنامه	گرایش مخاطب به تلویزیون با انگیزه تفریح و سرگرمی
			ایجاد جذابیت در برنامه‌های ورزش همگانی برای مخاطبان تلویزیونی
			جذابیت ورزشی
		ساختار رسانه در قبال ورزش همگانی	حمایت حامیان مالی برای مشارکت در سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی
			تعامل سازمان‌های متولی ورزش همگانی و شبکه‌های تلویزیون
			نیروی انسانی در تلویزیون
			مشکلات ساختاری سازمان تلویزیون
			توجه به پیامدهای اثرگذار ورزش در پخش رسانه
			بهبود فن‌آوری ارتباطات
	عوامل حاکمیتی در جامعه	نگرش مسؤولان	نگرش دولتمردان
			عملی نمودن قول‌های مسؤولان در برابر جامعه
			سیاست در خدمت ورزش همگانی
			عمل‌گرایی مسؤولان کشور
		عوامل سیاسی	عوامل سیاسی و سیاست‌گذاری‌ها
			زیرساخت‌های سیاست‌گذاری
			عدم ثبات سیاسی

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

جدول ۴. نتایج آزمون ضریب هماهنگی Kendall راندهای دوم و سوم مصاحبه Delphi

راند	حجم نمونه	درجه آزادی	مقدار P	ضریب Kendall
دوم	۱۲	٤٦	< ۰/۰۰۱	۰/۲۹۹
سوم	۱۲	۱۷	< ۰/۰۰۱	۰/٦۷۹

شاخص دوم در خصوص برنامه‌ریزی ملی و هم‌راستا با نتایج تحقیق عباسی و همکاران (۱۲) بود. آن‌ها نتیجه گرفتند که به منظور توسعه ورزش شهروندی سلامت‌محور در کلان‌شهرها، «راهبردها و پیامدها» در ورزش شهروندی باید مورد توجه قرار گیرد (۱۲). شاخص سوم، جذابیت محیطی بود که با یافته‌های پژوهش شهریاری و همکاران که به بررسی شناسایی عوامل مؤثر ورزش همگانی ایران پرداختند (۳۴)، مطابقت داشت. در مطالعه آنان مشخص گردید که با اهتمام به ابعاد شناسایی شده، می‌توان محیط مناسبی را جهت حضور و مشارکت عموم فراهم کرد (۳۴). تحقیق جوادی‌پور و همکاران نیز در این خصوص گزارش کرد که مقوله‌های شناسایی شده شامل «توسعه بخش‌های کلان، مدیریت جامع ورزش، توسعه آگاهی‌ها و ارتباطات اجتماعی، توسعه ساختاری، محیط جذاب و انگیزشی ورزش» می‌باشد (۳).

جدول ۵. عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش شهروندی ایران

عوامل مؤثر	میانگین رتبه‌ای	میانگین
جذابیت محیطی	۱۳/٤٦	٤/۹۱
ارایه خدمات همگانی	۷/٤۲	٤/۱٦
برنامه‌ریزی ملی	۸/۰۰	٤/۲۵
مدیریت اثربخش	۱۲/۸۳	٤/۸۳
ساختار ورزش کشور	۷/۳۸	٤/۱٦
سنجش و ارزیابی	۱۲/۰۸	٤/۷۵
ظرفیت‌های ایرانی- اسلامی	۳/٦۳	۳/۵۰
توسعه آموزش	۱۲/۸۳	٤/۸۳
الگوهای علمی موفق	۳/۸۸	۳/۵۸
حمایت از داوطلبان	٤/۰۰	۳/۵۸
عوامل اقلیمی- جغرافیایی	۱۲/۷۵	٤/۸۳
زیرساخت ورزش خانواده	۱۳/۵۸	٤/۹۱
توسعه ورزش تربیتی	٦/٦۳	٤/۰۸
زیرساخت اقتصادی	۱۲/۸۳	٤/۸۳
عوامل قانونی	۷/٤٦	٤/۱٦
مدیریت رسانه	۱۳/٤٦	٤/۹۱
عوامل حاکمیتی	۵/۱۷	۳/۸۳

شاخص چهارم، ارایه خدمات همگانی بود که با نتایج پژوهش Songkui (۳۷) همخوانی داشت. او به این نتیجه رسید که سیستم خدمات عمومی ورزش، یک سیستم خدمات استاندارد در همه سطوح می‌باشد که به حمایت از حقوق اساسی ورزش برای ساکنان جامعه شهری کمک می‌کند. تاسیسات ورزش‌های همگانی بر مبنای شبکه‌های سازمانی ورزش همگانی برای ارتقای سلامت اجتماعی سرمایه‌گذاری می‌شوند (۳۷). شاخص پنجم، مدیریت اثربخش بود که در مطالعه نصیری و دستوم (۳۸) ذکر گردید. دستیابی به سطح مطلوب از توسعه ورزش شهروندی، نیازمند یک رویکرد مدیریت اکوسیستمی است تا بتواند به طور صحیح همه نهادها و ذی‌نفعان را جهت ایفای نقش فعال و هم‌افزا مشارکت دهد (۳۸). شاخص ششم به ساختار ورزش کشور اختصاص داشت که با یافته‌های تحقیق آصفی و اسدی دستجردی از آن جهت که در این خصوص به تدوین برنامه راهبردی توسعه ورزش همگانی، طرح برنامه‌های سالانه و عملیاتی توسعه ورزش همگانی، استفاده از افراد متخصص در برنامه‌ریزی توسعه ورزش همگانی، طراحی و اجرای نظام آموزشی مناسب ورزش همگانی و تغییر باور و نگرش مسؤولان نسبت به ورزش همگانی اشاره کرد (۳۹)، مشابهت داشت. شاخص هفتم، سنجش و ارزیابی بود که با نتایج پژوهش اسدزاده و همکاران (۱۵) همسو بود. آن‌ها نتیجه‌گیری کردند که مفاهیم مربوط به مضمون اصلی مشتری شامل «کیفیت امکانات، کیفیت خدمات و نیازسنجی برنامه‌ها» می‌باشد. مضامین مربوط به رشد و یادگیری نیز شامل «مدیریت منابع انسانی، تحقیق و توسعه، مربیان، ترویج ورزش همگانی، بهبود فن‌آوری، ساختار سازمانی و قوانین» است. مضامین مربوط به مالی عبارت از «منابع مالی و وضعیت اقتصادی» و در نهایت، مضامین مربوط به فرایندهای داخلی شامل «رسانه، برنامه‌ریزی، ارتباطات برون‌سازمانی و «نظام اداری» می‌باشد (۱۵). بنابراین، پیشنهاد شد که مدیران وزارت ورزش و جوانان کشور، از شاخص‌های استخراج شده در مطالعه حاضر به عنوان معیاری برای ارزیابی برنامه‌های خود در حوزه ورزش همگانی استفاده نمایند.

شاخص هشتم در مورد ظرفیت‌های ایران اسلامی بود که با یافته‌های تحقیق الهمرادی و همکاران (۴۰) مشابهت داشت. با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش و این که فراوانی کدهای ورزش قهرمانی و هویت ایرانی- اسلامی (به ترتیب از مفاهیم ورزش و شهروندی) بیش از سایر مفاهیم بود، به متولیان ورزش شهروندی پیشنهاد می‌گردد تا در مطالعات و برنامه‌ریزی‌های آینده خود، با تمرکز و اولویت‌بخشی بر این مفاهیم، در جهت ارتقا و توسعه ورزش شهروندی کلان‌شهر تهران اقدام نمایند. شاخص نهم، توسعه آموزش بود و با نتایج تحقیق غفوری و همکاران (۴۱) مطابقت داشت. با توجه به نقش آموزش در گرایش افراد به ورزش همگانی، در پژوهش آنان پیشنهاد شد بهتر است متولیان ورزش همگانی کشور با تولید برنامه‌های آموزشی در صدا و سیما و همچنین، استخدام مربیان ورزش برای محلات، زمینه آموزش ورزش همگانی را برای اقشار مختلف جامعه فراهم نمایند (۴۱). شاخص دهم، الگوهای علمی موفق بود که با یافته‌های مطالعه فلاح و شعبانی (۴۲) همسو بود. آنان به دنبال دستیابی و ارایه الگویی راهبردی و بهره‌گیری از تجارب موفق بشری بودند و توسعه سلامت جسمانی و روحانی، جوانمردی و جایگاه والای معنویت، ابتکار و نوآوری در ورزش، افزایش سرانه امکانات ورزشی برای کلیه اقشار، توجه به ورزش بانوان، توسعه شایسته سالاری در حیطه مدیریت ورزشی و ترویج موازین اخلاقی، افزایش حضور بخش غیر دولتی، فراهم کردن شرایط ورزش همگانی و توجه ویژه به ورزش نیروهای مسلح را ضرورتی برای موفقیت و سربلندی ورزش کشور دانستند (۴۲). شاخص یازدهم به حمایت داوطلبان اختصاص داشت که با نتایج تحقیق تسلیمی (۴۳) مشابهت داشت. با توجه به پژوهش‌های صورت

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]
[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

گرفته درحوزه مدیریت داوطلبان در ورزش ایران، حضور داوطلبان در برخی رویدادهای علمی و ورزش دانشجویی و ورزش همگانی به چشم می‌خورد و به نظر می‌رسد با این مطالعات، مسؤولان ورزش ایران متوجه ضرورت حضور داوطلبان در ورزش شده‌اند. با توجه به درک اهمیت نهضت داوطلبی توسط مسؤولان ورزش و گرایش مدیران ورزشی به جذب و به کارگیری داوطلبان، باید تحقیقاتی صورت گیرد که رهنمودهای لازم را بر اساس شرایط و ضوابط کشور در خصوص مدیریت داوطلبان در اختیار مسؤولان قرار دهد (۴۳).

شاخص دوازدهم، عوامل اقلیمی- جغرافیایی بود و با یافته‌های مطالعه Mallen و Dingle (۴۴) همخوانی داشت. نتایج بررسی آنان نشان داد که جوامع ورزشی در سراسر جهان تحت تأثیر انواع چالش‌های اقلیمی معاصر قرار گرفته‌اند. ادبیات مدیریت ورزش نشان می‌دهد که این تأثیرات ورزش را مختل کرده است. برخی از اقتباس‌ها اجرا شده است، اما یک چارچوب برنامه‌ریزی جامع در ادبیات وجود ندارد. بنابراین، یادگیری از صنایع دیگر مورد توجه قرار گرفت و بررسی ادبیات صنایع آب و جنگلداری انجام شد. این معاینه منجر به کشف شش موضوع کلیدی شد که بینش یا درس عملی ارایه می‌دهد تا سازمان‌های ورزشی را در تلاش برای سازماندهی برای سازگاری با تأثیرات اقلیمی راهنمایی کند (۴۴). شاخص سیزدهم، زیرساخت ورزش خانواده بود که با نتایج تحقیق کرامتی مقدم (۴۵) همسو بود. وی بیان کرد که با توجه به اهمیت رابطه گرایش به ورزش با اضطراب سلامتی، برنامه‌های افراد، خانواده‌ها، سازمان و اداره‌ها باید به گونه‌ای سازماندهی شود که در برنامه‌ریزی‌های خود توجه به رویدادهای ورزشی را در اولویت قرار دهند (۴۵).

شاخص چهاردهم، توسعه ورزش تربیتی نام گرفت که شامل نهادینه‌سازی ورزش در خانواده و توسعه ورزش تربیتی می‌باشد. ورزش تربیتی به دنبال آن است که با فراهم آوردن زمینه‌های الزام و ایجاد محیط و فرصت مناسب، همه آموزش‌جویان را در موقعیت‌های آموزشی سالم قرار دهد و با پاسخگویی به نیازهای اساسی آنان، برنامه‌هایی را به منظور تقویت جسم، همگام با اصول و مراحل رشد و هماهنگ با پرورش روح تأمین کند (۴۶) و با نتایج پژوهش Jiménez Barbero و همکاران (۴۷) مطابقت داشت. نتایج مطالعه آن‌ها نشان از اهمیت فعالیت بدنی در جلوگیری از خشونت است. همچنین، تأکید نمودند که شرایط خشونت، تأثیر منفی بر لذت دانش‌آموزان از ورزش دارد و منجر به پیامدهای مضر برای سلامتی جسمی و روانی آن‌ها می‌گردد. شکل معلم تربیت بدنی نیز به عنوان یک عنصر اصلی برای جلوگیری و یا تشویق خشونت، آشکار بود (۴۷) و همچنین، با یافته‌های تحقیق Arif و همکاران که به بررسی تدوین تأثیرات فعالیت بدنی و ورزش در دانش‌آموزان پرداختند (۴۸)، همخوانی داشت. یافته‌های آنان حاکی از آن بود که فعالیت بدنی منظم در کودکان برای ارتقای سلامت و تناسب اندام بسیار مهم است و کودکانی که در فعالیت‌های بدنی منظم انجام می‌دهند، اغلب سطح بالاتری از آمادگی قلبی- تنفسی، عضلات و استخوان‌های قوی‌تر، چربی بدن پایین، شیوع کمتر بیماری‌های مزمن و کاهش علایم اضطراب و افسردگی را نشان می‌دهند (۴۸). شاخص پانزدهم، زیرساخت اقتصادی می‌باشد و با یافته‌های پژوهش Clutterbuck و Doherty (۴۹) هم‌راستا بود. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که برای توسعه ورزش، تأکید بر برنامه‌ریزی استراتژیک در کنار سرمایه‌گذاری پایدار، ارایه امکانات، کمک مالی، آشنایی با موضوعات توسعه، کمک به دیگران و کمک به خود ورزش باید انجام شود (۴۹).

شاخص شانزدهم، عوامل قانونی بود و با نتایج مطالعه اسدی و همکاران که حوزه قانون‌گذاری و نظارت تمرکز بر جایگاه ورزش کشور در قوانین پنج ساله مورد بررسی قرار گرفت (۵۰)، مطابقت داشت. این امر که بر اساس بررسی دقیق همه قوانین برنامه‌های پنج ساله کشور انجام گرفته است، نگاه کلی از میزان توجه قانون‌گذاران و سیاست‌گذاران به مقوله ورزش و روند توسعه آن در شش قانون برنامه پنج ساله را به مخاطب ارایه می‌دهد (۵۰). شاخص هفدهم، مدیریت رسانه بود و با یافته‌های تحقیق شعبانی و رضایی همخوانی داشت. به طور کلی، نتایج پژوهش حاضر و سایر مطالعات و مقایسه آن‌ها نشان می‌دهد که رسانه‌های گروهی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر تشویق مردم بر ورزش دارند، اما برخی رسانه‌ها بیشتر به ترویج و توسعه ورزش حرفه‌ای پرداخته‌اند و ورزش همگانی سهم کم‌رنگی داشته است. امید می‌رود با توجه به نقش ورزش‌های تفریحی و همگانی بر سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی جامعه، رسانه‌های گروهی توجه و نگاه ویژه‌تری به ورزش همگانی داشته باشند (۵۱). شاخص هجدهم، عوامل حاکمیتی بود و با نتایج تحقیق عباسی و همکاران (۵۲) همسو بود. با توجه به شناسایی شاخص‌های تأثیرگذار ورزش شهروندی، مدیران و سیاست‌گذاران کشور با برنامه مدون و جامع و در سطح کلان باید به این اصل توجه داشته باشند و همت گمارند تا توسعه پایدار کشور، وجود شهرهای فعال و انسان‌های پویا در تمامی شهرهای کشور حاصل گردد (۵۲).

نتیجه‌گیری

استخراج عوامل تأثیرگذار توسعه ورزش شهروندی ایران با تأکید بر سلامت شهروندان، به سیاست‌گذاران و مدیران ورزشی کشور کمک می‌کند تا با شناسایی اهداف کلان و برنامه‌ریزی نسبت به جاری و ساری ساختن ورزش شهروندی در تمامی سطوح و در بین کلیه اقشار جامعه اقدام کنند و سلامت‌بخشی جسمی و روانی جامعه را ارتقا دهند و با نهادینه کردن ورزش شهروندی در بستر سلامت، جامعه را به توسعه پایدار برسانند.

پیشنهاد می‌گردد با تغییر سیاست‌های کلان ورزش شهروندی در کشور و آینده‌نگری راهبردی نسبت به ارتقای سلامت افراد جامعه و بهبود بهزیستی آنان با اهتمام به عوامل استخراجی، برنامه‌ریزی کلان برای توسعه پایدار ورزش شهروندی صورت گیرد تا در نهایت، داشتن جامعه‌ای سالم محقق شود. همچنین، با توجه به این که در پژوهش حاضر اهمیت عوامل تأثیرگذار استخراج شده به صورت علمی اولویت‌بندی نشد، می‌توان گفت که از نظر تیم تحقیق، اهمیت تمامی عوامل استخراج شده یکسان می‌باشد و می‌تواند پیشنهادی برای محققان آینده باشد تا مدیران و سیاست‌گذاران با در نظر گرفتن اولویت‌ها، اقدامات شایسته را اعمال نمایند.

پژوهش حاضر به علت مصادف شدن با بحران شیوع ویروس کرونا در جهان، با مشکل و چالش استفاده از خبرگان برای مصاحبه حضوری مواجه بود و از فضای مجازی برای مصاحبه و توافق نظر خبرگی استفاده گردید.

با توجه به پیش‌بینی پنل خبرگان و نشست تخصصی برای آنان به علت شیوع بیماری کووید ۱۹، این امکان فراهم نشد و به صورت مجازی نیز میسر نبود و در خصوص تکنیک Delphi به صورت مجزا با خبرگان تبادل اطلاعات صورت گرفت.

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر برگرفته از رساله مقطع دکتری تخصصی، مصوب دانشگاه آزاد

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان) می‌باشد. این مطالعه با کد IR.SSRC.REC.1400.002 در کمیته اخلاق پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی بررسی و تصویب گردید. بدین وسیله از کلیه مشارکت‌کنندگانی که در انجام این تحقیق همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

لازم به ذکر است که اصول اخلاقی مرتبط از جمله رعایت قوانین مربوط به محیط پژوهش و محرمانگی اطلاعات در تمام مراحل رعایت گردید.

References

1. Yazdani M. Citizen sports, indicators, demands and rights of citizens. Tisa Saghar Mehr Publications; 2013. [In Persian].
2. World Health Organization. Health 2020: A European Policy Framework and Strategy for the 21st Century. Geneva, Switzerland: World Health Organization, Regional Office for Europe; 2013.
3. Javadipoor M, Zareian H, Parsaju A. Identify the Strategies of social participation in sport for all in Iran. Contemporary Studies on Sport Management 2019; 8(16): 13-28. [In Persian].
4. Balish SM. Democracy predicts sport and recreation membership: Insights from 52 countries. Journal of Epidemiology and Global Health 2017; 7(1): 21-8.
5. Farzad G, Memarzadeh MS, Alavi S. Determining the contribution and role of the executive organizations in development of community sport. Applied Research in Sport Management 2019; 8(1): 11-32.
6. Shinde M, Bali N, Rathod S, Karemore M, Salve P. Effect of binary combinations of solvent systems on permeability profiling of pure agomelatine across rat skin: A comparative study with statistically optimized polymeric nanoparticles. Drug Dev Ind Pharm 2020; 46(5): 826-45.
7. Male F. Assessing impact of uncertainties in decline curve analysis through hindcasting. J Petrol Sci Eng 2019; 172: 340-8.
8. Kaur H, Chaudhary S, Mohanty S, Sharma G, Kumaran SS, Ghati N, et al. Comparing cognition, coping skills and vedic personality of individuals practicing yoga, physical exercise or sedentary lifestyle: A cross-sectional fMRI study. Integr Med Res 2022; 11(1): 100750.
9. Farzad G, Habib H, Jafar AG. Identification of factors influencing the development of Iran police sports. Journal of Resource Management in Police 2018; 6(24): 137-62. [In Persian].
10. Javadi Pour M, Rouhi Dehkordi M, Rahbari S, Taefi H. Pathology the process of policy-making in sport for all in Iran and presentation the model. Sport Management Studies 2019; 10(52): 17-42. [In Persian].
11. Amoros-Aguilar L, Portell-Cortes I, Costa-Miserachs D, Torras-Garcia M, Riubugent-Camps E, Almolda B, et al. The benefits of voluntary physical exercise after traumatic brain injury on rat's object recognition memory: A comparison of different temporal schedules. Exp Neurol 2020; 326: 113178.
12. Abbasi B, Nazari R, Saffari M. strategies and outcomes of health-oriented citizenship sport in metropolitan areas of Iran: A qualitative study (Content analysis). Journal of Health Promotion Management 2021; 10(2): 33-43. [In Persian].
13. Sobhani B, Hashemi SZ. Social functions of sport for all with an emphasis on social trust. Sport Management Studies 2017; 9(42): 185-202.
14. Mulderij LS, Hernandez JI, Mouter N, Verkooijen KT, Wagemakers A. Citizen preferences regarding the public funding of projects promoting a healthy body weight among people with a low income. Soc Sci Med 2021; 280: 114015.
15. Asadzadeh A, Bagheri G, Alidoust Ghahfarokhi E, Saberi A. Designing a strategic evaluation model for the ministry of sport and youth public plans to horizon 1404 with phenomenological approach. Contemporary Studies on Sport Management 2020; 9(18): 107-21. [In Persian].
16. Nazari R. The Role of Exercise in the Future of Iranian Development. Dynamics of Development Thought Journal of Development Papers 2018; 5: 29-97. [In Persian].
17. Laitinen J, Meristö T, Laitinen J, Meristö, T. Rome was not built in one day: Future-Oriented regional development towards energy-efficient residential areas. In Kuldeep Virdi and Lauri Tenhunen (Eds.) Proceedings of the METNET Seminar 2017 in Cottbus. Hämeenlinna: Häme University of Applied Sciences, 148-155
18. Seyed Ameri M, Elahi A, Afshari M, Honari H. developing role of postmodern management on sport development model. Sport Management Studies 2016; 8(37): 17-34. [In Persian].
19. Plevinsky JM, Wojtowicz AA, Poulopoulos N, Schneider KL, Greenley RN. Perceived impairment in sports participation in adolescents with inflammatory bowel diseases: A preliminary examination. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2018; 66(1): 79-83.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

20. Chen Q, Liu T. The effectiveness of community sports provision on social inclusion and public health in rural China. Int J Environ Res Public Health 2020; 17(2).
21. Salehnezhad R, Loghmani M, Shabani S. A survey of corruptions and dissonances among Iranian level of public sport. Master thesis, Shafagh Institute of Higher Education, Faculty of Humanities, Department of Sport Sciences, 2017: 101. [In Persian]. 2024.
22. Asefi AA, Khabiri M, Asadidasjerdi H, Gudarzi M. Investigating the effective organizational factors in institutionalizing public sports in Iran. Journal of Sport Management and Motor Behavior 2014; 10(20): 63-76. [In Persian].
23. Rahbari S, khodayari A, Honari H, Amirtash A. The effective factors of Sponsorship from Sport for all in Iran: A Qualitative Study. New Trends in Sport Management 2020; 7(27): 81-96. [In Persian].
24. Ghasemi H, Keshavarz L, Barati A. Providing an interpretive structural model for the development of sport for all based on global approaches. New Trends in Sport Management 2020; 8(29): 25-37. [In Persian].
25. Kashkar S. Indicator determination and effectiveness measurement of citizen recreational sport programs. Journal of Sport Management and Motor Behavior 2023; 11(22): 113-32. [In Persian].
26. Arabnarmi B, Goodarzi M, Sajadi SN, Khabiri M. TV and public sport development: A grounded theory. Sport Management Studies 2017; 8(40): 17-38. [In Persian].
27. Minavand MG, Bagheri S, Qasemi H. Methods for institutionalization of public sports by national media (IRIB); A case study of sports TV channel. Communication Research 2015; 22(81): 9-34. [In Persian].
28. Goudarzi M, Eslami A, Alidoust E. Identifying factors affecting the development of Sport for all via the Islamic Republic of Iran Broadcasting. Applied Research in Sport Management 2016; 4(3): 11-27. [In Persian].
29. Safari M, Ghareh MA. Identification and classification of effective environmental factors in popularity of recreational sports in Iran. Sport Management Journal 2016; 8(1): 51-68. [In Persian].
30. Saberi A, Bagheri GH, Yazdani H, Alidoust E, Ghorbani MH. Designing of social marketing mix model to development of sport for all. Sport Management and Development 2019; 8(2): 1-21. [In Persian].
31. Vafaei Moghaddam A, Farzan F, Razavi SMH, Afshari M. Serveing the development causes of sport for all based on grounded theory. Sport Management Studies 2019; 10(52): 43-72. [In Persian].
32. Saffari M, Latifi Fard M. The model of physical activity-friendly city with the active cities, active communities, active citizens approach. Sport Management Studies 2018; 10(48): 89-112. [In Persian].
33. Shirouei A, Kashkar S, Esmaili R, Asadi H. Study the sociological institutionalisation of pablic sport in the country and provide favourable model (with the approach of Grounded Theory). Sport Management and Development 2018; 6(3): 31-47. [In Persian].
34. Shahryari N, Tabesh S, Nazari R, Zolfagharzadeh M. Identification of effective factors of sport for all in Iran. Journal of Sports Science 2020; 11(36): 44-60. [In Persian].
35. Guba EG, Lincoln YS. Competing paradigms in qualitative research. Handbook of qualitative research.Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc; 1994. p. 105-17.
36. Alidousti S, Shahriari P, Khosroujerdi M, Shirani F, Beyrami H. Description and analysis pattern for theses and dissertations. Iranian Journal of Information Processing and Management (Information Sciences and Technology) 2009; 24(4): 5-28. [In Persian].
37. Songkui Z. Sports public service system based on FPGA and Convolutional Neural Network. Microprocessors and Microsystems 2020; 103475.
38. Nasiri M, Dastoom S. Designing the native pattern and presention the executive framework of citizenship sport development in Anzali city. Sport Management and Development 2020; 9(2): 156-73. [In Persian].
39. Asefi AA, Asadi Dastjerdi H. An investigating of developmental barriers of sport for all in state universities of Tehran City and presenting developing strategies. Sport Management Journal 2017; 8(6): 823-44. [In Persian].
40. Allahmoradi M, Razavi SMH, Doosti M. Presenting the conceptual model of citizen sports. Research in Sport Management and Motor Behavior, 2019; 9(18): 17-35. [In Persian].
41. Ghafouri F, Ghamati S, Zar A, Alavi S. Identify the place of education in the process of people's tendency towards sport for all. J Health 2021; 12(2): 265-75. [In Persian].
42. Falah A, Shabani GR. Presenting a strategic pattern in administration of sports affairs through formulating the I.R.I system's experiences based on discourse of tutelage of jurisprudent and the Constitution. Strategic Defense Studies 2020; 18(80): 307-28. [In Persian].
43. Taslimi Z. Scopes of volunteer's deployment in Sport for All. Sport Management Studies 2015; 7(32): 173-86. [In Persian].
44. Mallen C, Dingle G. Organizing sport for climate related adaptations: Lessons from the water and forestry

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]

industries. Sustainability 2021; 13(18): 10462.
45. Keramati Moghadam HM. Investigating the relationship between exercise tendency and health anxiety in coronary conditions. Yafteh 2021; 23(1): 1-13. [In Persian].
46. Ghalibaf MB. A strategic look at the sports system in the country. Tehran, Iran: Negarestan Hamed Publications; 2010. [In Persian].
47. Jiménez-Barbero JA, Jiménez-Loaisa A, González-Cutre D, Vicente J. Beltrán-Carrillo V, Llor-Zaragoza L, et al. Physical education and school bullying: A systematic review. Physical Education and Sport Pedagogy 2020; 25(1): 79-100.
48. Arif T, Khan W, Ahmad I. Investigating the relationship between the competitive sports participation and life skills. The Spark 2019; 4(1): 80-8. [In Persian].
49. Clutterbuck R, Doherty, A. Organizational capacity for domestic sport for development. Journal of Sport for Development, 2019; 7(12): 16-32.
50. Asadi N, Tojari F, Nik Aeen Z. Place of sports in laws of the Iran's five-year plans. Strategic Studies on Youth and Sports 2020; 19(47): 165-88. [In Persian].
51. Shabani A, Rezaei M. The effect of media on public sport and recreation. Communication Management in Sport Media 2015; 3(1): 24-9. [In Persian].
52. Abbasi B, Nazari R, Saffari M. Influential indicators of citizenship sports in metropolitan areas of Iran. Iran J Health Educ Health Promot 2021; 9(2): 115-32.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1537]